

Nr 284.

Ankom till riksdagens kansli den 30 november 1945 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förlängt bemyndigande att i arbetslöshetsbekämpande syfte igångsätta arbeten för vilka anslag uppförts å allmän beredskapsstat för budgetåret 1944/45.

(3:e avd.)

I propositionen nr 365 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för den 19 oktober 1945, föreslagit riksdagen bemyndiga Kungl. Maj:t att, intill dess ny allmän beredskapsstat av riksdagen fastställts, därest arbetsmarknadsläget så påfordrar, inom ramen av ett belopp av 150 miljoner kronor meddela beslut om utförande av arbeten, för vilka anslag uppförts å allmän beredskapsstat II och allmän beredskapsstat III för budgetåret 1944/45.

I Kungl. Maj:ts proposition den 6 april 1945, nr 265, lämnades en översikt över resultatet av de förarbeten, som under medverkan av investeringsutredningen och vissa myndigheter bedrivits för en ny beredskapsstat och vilka i olika avseende syftade till nödvändiga modifikationer eller till förbättringar i beredskapsstaten för budgetåret 1944/45. Jämväl redogjordes för ett av investeringsutredningen framställt förslag angående det högsta sammanlagda anslagsbelopp, intill vilket den nya beredskapsstaten, i enlighet med vad i statsverkspropositionen hade anförts, skulle få utnyttjas utan riksdagens hörande. Förslaget innebar, att gränsen för Kungl. Maj:ts fria dispositionsrätt skulle fastställas till 150 miljoner kronor.

Enligt vad i propositionen vidare anfördes ansågs det emellertid mindre lämpligt att vid dåvarande sena tidpunkt underkasta det mycket omfattande ärendet angående ny beredskapsstat en forcerad behandling. På grund därav föreslogs i propositionen uppskov med beredskapsstatens fastställande. I anslutning härtill och med bifall till Kungl. Maj:ts i propositionen gjorda hemställan bemyndigade riksdagen (skrivelse den 27 juni 1945, nr 450) Kungl. Maj:t att, intill dess allmän beredskapsstat för budgetåret 1945/46 av riksdagen fastställts, därest arbetsmarknadsläget så påfordrade, inom ramen av ett belopp av 150 miljoner kronor meddela beslut om utförande av arbeten, för vilka anslag uppförts å allmän beredskapsstat II och allmän beredskapsstat III för budgetåret 1944/45.

Detta bemyndigande har hittills icke behövt tagas i anspråk.

Efter att ha erinrat om vad som förekommit vid frågans behandling under vårsessionen anför *departementschefen* i förevarande proposition följande.

När riksdagen i våras beslöt uppskjuta fastställandet av allmän beredskapsstat för budgetåret 1945/46, skedde detta med hänsyn främst till att utvecklingen på arbetsmarknaden ansågs göra det osannolikt, att arbetslöshet skulle uppkomma under den närmaste framtiden i sådan omfattning, att allmänna arbeten skulle behöva tillgripas i sysselsättningspolitiskt syfte i vidare mån än den förut berörda fullmakten att disponera anslag på 1944/45 års beredskapsstat kunde möjliggöra. Den senare utvecklingen har icke jävat detta antagande, och icke heller nu synes omedelbart behov föreligga av en förstärkt beredskap på arbetsmarknadsområdet.

Det i våras sammanställda materialet är för närvarande föremål för bearbetning och komplettering i syfte att ett på mera aktuella uppgifter grundat förslag till allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 skall kunna föreläggas nästa års riksdag. Det kan övervägas att med hänsyn till arbetsmarknadsläget, i avvaktan på att så kan ske, fortsättningsvis låta nuvarande fullmakt gälla i stället för att fastställa den för löpande budgetår avsedda beredskapsstaten. Om denna väg väljes, undvikes den sannolikt onödiga arbetsbelastning, som ett fastställande av den för innevarande budgetår avsedda beredskapsstaten skulle innebära. Skulle mot förmodan läget undergå en sådan försämring, att denna beredskapsstat skulle bli behövlig, föreligger förslaget i sådant skick, att det omedelbart kan föreläggas riksdagen. Den gällande fullmaktens anknytning till 1944/45 års allmänna beredskapsstat torde icke innebära större praktiska olägenheter.

Från angivna utgångspunkter har jag funnit övervägande skäl tala för att något förslag till beredskapsstat icke heller nu förelägges riksdagen. Då emellertid den Kungl. Maj:t vid riksdagens vårsession lämnade fullmakten, såsom av riksdagsskrivelsen nr 450 framgår, var förbunden med förutsättningen att ärendet ånyo skulle anmälas för riksdagen vid höstsessionen, bör uppskovsfrågan underställas riksdagen, varvid förlängning av fullmakten bör utverkas.

Vad beträffar utgifterna för arbetsplanering har det syntts lämpligt, att de för innevarande budgetår erforderliga medlen anvisas på tilläggsstat. Förslag härom framläggas i annat sammanhang av vederbörande departementschefer.

Utskottet.

I likhet med departementschefen har utskottet funnit övervägande skäl tala för att ny allmän beredskapsstat för innevarande budgetår icke nu fastställs. Med hänsyn till läget på arbetsmarknaden synes behovet av beredskap på området tills vidare kunna anses tillgodosett genom en förlängning i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag av den under vårsessionen lämnade fullmakten att disponera anslag på 1944/45 års allmänna beredskapsstat.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen må bemyndiga Kungl. Maj:t att, intill dess ny allmän beredskapsstat av riksdagen fastställts, därest arbetsmarknadsläget så påfordrar, inom ramen av ett belopp av

150 miljoner kronor meddela beslut om utförande av arbeten, för vilka anslag uppförts å allmän beredskapsstat II och allmän beredskapsstat III för budgetåret 1944/45.

Stockholm den 30 november 1945.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 282.
